

Psykiatri habilitering och hjälpmedel

RIKTLINJE/STYRANDE DOKUMENT

Godkänd av	Katarina Hartman, Petra Bovide, Gunilla Malm	Version	2
Gäller för	Vuxenpsykiatri, habilitering och Primärvården	Gäller fr.o.m.	2023-04-01

Handläggningsöverenskommelse för samarbete mellan de vuxenpsykiatriska verksamhetsområden och verksamhetsområde habilitering inom förvaltning Psykiatri, habilitering och hjälpmedel och primärvården i Region Skåne avseende vuxna med funktionsnedsättningar.

Överenskommelsen avser alla personer som har kontakt med habiliteringsmottagning vuxna i Region Skåne, oavsett vilken diagnos som ligger till grund för habiliteringsbehovet och som har samtidiga behov av psykiatrisk bedömning/behandling inom primärvården i Region Skåne eller den specialiserade vuxenpsykiatrin i Region Skåne.

Definitioner och uppdrag

Habiliteringsmottagningarna vuxna i Region Skåne ger habilitering till personer som fyllt 18 år och har en varaktig funktionsnedsättning som uppkommit vid födelsen eller före 17 års ålder.

Habiliteringsmottagning vuxna vänder sig också till personer som har rätt till insatsen råd och stöd enligt 9 § 1 LSS.

Habiliteringsmottagning vuxna ger insatser till vuxna (från 18 år och uppåt) med dokumenterad diagnos i form av någon eller flera av följande funktionsnedsättningar:

- Rörelsenedsättning, relaterat till skada/sjukdom i nerv-, muskel- och/eller skelettsystemet.
- Intellektuell funktionsnedsättning (diagnoskod enligt ICD-10 F7*)

- Autism (diagnoskod enligt ICD-10 F84.*).

Mer än en av dessa funktionsnedsättningar kan finnas hos en individ, och en individ med någon av dessa funktionsnedsättningar kan drabbas av psykisk ohälsa/sjukdom.

Insatserna från habiliteringen ska leda till att patienten får ökad kunskap om funktionsnedsättningen och hittar strategier och hjälpmedel för att hantera vardagsaktiviteter. Att få kunskap och strategier innebär att känna till och hantera styrkor och svårigheter som beror på funktionsnedsättningen.

Habiliteringsmottagning vuxna har inte något uppdrag att bedriva sjukvård utöver habilitering och kan därför inte överta psykiatrisk behandling/uppföljning. Habiliteringsmottagning vuxna har inte anställda sjuksköterskor, dietister eller behandlande läkare. Anställda psykologer och kuratorer behandlar inte psykisk sjukdom.

Primärvården i Skåne ansvarar för eventuell somatisk utredning som krävs för differentialdiagnostik samt för diagnostik och behandling i vissa fall av psykisk sjukdom (enligt [Skåneövergripande handläggningsöverenskommelse primärvård specialistpsykiatri gällande vuxna \(skane.se\)](#)

Primärvården erbjuder även årlig hälsoundersökning och råd om levnadsvanor till personer med intellektuell funktionsnedsättning eller flerfunktionsnedsättning (ICD10 F70-F89).

Den specialiserade vuxenpsykiatrin ansvarar för diagnostik och behandling av psykisk sjukdom i de fall där specialistpsykiatrisk kompetens krävs (enligt [Skåneövergripande handläggningsöverenskommelse primärvård specialistpsykiatri gällande vuxna \(skane.se\)](#).

Psykisk ohälsa är särskilt vanlig hos personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism. Diagnostik, differentialdiagnostik och behandling av psykisk sjukdom hos personer med kognitiva funktionsnedsättningar kan vara svår och kräver ofta särskild kompetens och ett anpassat bemötande för att god kvalitet ska säkras. Samarbete mellan specialiserad vuxenpsykiatri, primärvård och habiliteringsmottagning vuxna ska ske så att samtliga kunskapsfält kommer patienter till godo.

VUB-teamet Region Skåne (VUB: Vuxna med utvecklingsstörning och svåra problemskapande beteenden).

VUB-teamet kan kontaktas när insatser inom psykiatri, vuxenhabilitering och primärvård inte haft avsedd effekt. VUB-teamet arbetar konsultativt gentemot det professionella nätverket runt patienten, och tar inte över behandlingsansvaret. VUB-teamet nås via e-post eller journalsystem.

Utredning/diagnostik av person med kognitiv funktionsnedsättning

(F7*, F84.*) I de fall där diagnos inte ställts under personens barndom ansvarar specialiserad vuxenpsykiatri för diagnostik, differentialdiagnostik och den eventuella utredning som behövs för detta.

Remiss

Efter diagnos enligt ovan bör patienten informeras om möjligheten att själv söka habiliterande insatser vid habiliteringsmottagning vuxna genom egen vårdbegäran. Om remiss skrivs se [Habilitering - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](http://skane.se) angående vilken information som bör finnas i remissen utöver diagnoskod enligt ICD-10. Aktuell enhetschef på habiliteringsmottagning vuxna kan med fördel kontaktas före remisskrivning för information kring vilka insatser som ges inom habiliteringen och svara på eventuella frågor om vilken information som bör ges till patienten.

Habiliterande insatser och psykiatrisk behandling

När en person som har kontakt med specialiserad vuxenpsykiatri eller primärvården remitteras till habiliteringsmottagning vuxna ska personens kontakt kvarstå i remitterande verksamhet om det inte finns något som tydligt talar emot detta, vilket i så fall dokumenteras. En gemensam planering upprättas vid första mötet på habiliteringsmottagning vuxna, där kontaktperson från inremitterande ska medverka vid behov. Planeringen dokumenteras i journal på habiliteringsmottagning vuxna och hos inremitterande, med datum för uppföljning som ska ske minst årligen.

Åter/remittering till specialiserad vuxenpsykiatri /primärvård

En person med pågående kontakt med habiliteringsmottagning vuxna men utan aktuell primärvårds eller psykiatrisk kontakt kan drabbas av psykisk ohälsa. Personen ska då få hjälp av habiliteringsmottagning vuxnas personal att kontakta eller remitteras till primärvården alternativt specialiserad vuxenpsykiatri vid allvarligare psykiatrisk problematik. Kontaktperson från habiliteringsmottagning vuxna ska medverka i upprättande av vårdplan som dokumenteras och följs upp enligt nedan.

Konsultativt stöd ska erbjudas mellan verksamheterna

All läkemedelsbehandling ska årligen se över av behandlande läkare inom specialiserad psykiatri eller primärvård. Information från habiliteringsmottagning vuxna är värdefull för bedömningen.

Uppföljning av vårdplan

Vårdplanen följs upp i samverkan mellan individen, habiliteringsmottagning vuxna, primärvården och specialiserad vuxenpsykiatri. Huvudansvarig i det enskilda fallet ska utses. Andra verksamheter (ex. AF, FK, kommun,

specialiserad somatisk vård) kan behöva bidra. Uppföljning bör ske minst en gång per år och dokumenteras.

Lokalt samarbete

Habiliteringen i Region Skåne har verksamhet med habiliteringsmottagningar vuxna i Nordvästra Skåne (Helsingborg, Ängelholm), Nordöstra Skåne (Kristianstad, Hässleholm), Lund, Malmö, Trelleborg och Ystad.

Rutiner för regelbundna gemensamma möten mellan specialiserad psykiatri och habiliteringsmottagning vuxna på lokal nivå ska finnas avseende kunskapsspridning om varandras verksamheter och uppdrag samt möjlighet till ärendediskussioner. Verksamhetschef i specialiserad psykiatri och områdeschef i habiliteringen ansvarar för att lokala rutiner finns.

Petra Bovide
Verksamhetschef VO habilitering

Datum

Gunilla Malm
Teamledare AKO Skåne

Datum

Katarina Hartman
Förvaltningschef Psykiatri, habilitering och hjälpmedel

Datum